

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

Javaslat a
DABI REFORMÁTUS TEMPLOM”
települési értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Velláné Bucsi Mária

Dömsöd, 2017. június 25.

I.
A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Velláné Bucsi Mária
(dabi református gyülekezet tagja)

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Velláné Bucsi Mária
Levelezési cím: 2344 Dömsöd, Bíró utca 17.
Telefonszám: 06 30 687 3988
E-mail cím: bucsimarcsi79@gmail.com

II.
A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

DABI REFORMÁTUS TEMPLOM

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszergazdaság	egészség és életmód	épített környezet
ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	sport
természeti környezet	turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

2344 Dömsöd, Szabadság utca 139.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Dabi Református Templom története szorosan összefonódik a Dabi Református Egyházközségével, amelyet K. Nagy László községi tanító Dab község története című kiadványában - mely a Dabi Református templom 200 éves évfordulójának ünnepélyére készült (1935-ben) - tárja elénk. Ebből szeretnék most szó szerint, helyenként kihagyásokkal idézni:

Idézett szöveg:

„A református egyház története

Alapítását az egyháztörténeti kútforrások az 1593. évre teszik... Skarica Máté is többször ellátogatott Dabra...

...Földvári László: Adalékok a dunamelléki ref. egyházkerület az történetéhez (1898) című munkájában feljegyezve találjuk, hogy az 1752-ik év szeptember hó 8-ára Helmeczi István superintendens, nagykőrösi lelkész Dabra hívta össze az atyákat a predikátorok felavatása végett. Felavattak 6 új prédikátort. A vizsga és a vita a templomban folyt le...

Első temploma mikor épült nem tudjuk. Az 1774-iki feljegyzés szerint az 1766-ik évben renoválták, s a vármegyétől úgy erre, mint a harangláb javítására az engedélyt megkapták. A renoválás megkezdésekor a templom fala bedőlt. Mivel a javítási munkálatokat ellenőrző alsónémedii plébános, Szikora János az építkezést betiltotta, újra engedélyt kellett kérniök. Ezen építkezés engedélyeztetett. Az építkezés új ellenőrzője, Passerimi Pál peregi plébános már elnézőbb volt. Az építkezést az 1767-ik évben be is fejezték. A haranglábakat újabb helytartótanácsi engedéllyel 1768-ban készítették el. Az első harangocska 1655-ben öntetett Dabon, mint az a rajta levő írásból is kitűnt.

Az 1767-ik évben megújított templom, mivel nem szilárd anyagból készült, hanem csak földbe vert cövekek közé fonott vesszőkre tapasztott vastag sárfalakra épült, a XVIII. század végére megint csak erősen megroskadott. Ekkorra azonban megszűntek a protestáns templomépítést korlátozó rendelkezések, s ezért az 1801-ik évben kőből vetett fundamentumra, téglából épült templom építését határozta el a gyülekezet. Ugyanez évben készült a másik harang is 136 forint költségen. Az új templom 1803-ra készült el. A tornyot az 1824-ik esztendőben építették a templom elé.

1903-ban, a templom 100 éves fennállásának emlékére Angster János pécsi orgonaépítővel készítette az egyház 2.000 koronáért öt változatú, légcsöves rendszerű orgonáját. Mivel a templom csak négy és fél méter volt, az orgonát a földszinten kellett elhelyezni. Az építési költséget K. Salamon István gyűjtötte össze.

...Az 1909-ik évben a dabi Hitelszövetkezet Kovács Sándor jegyző és K. Salamon István tanító indítványára 1.000 koronáért toronyórát készíttetett.

A templomot az 1929-ik évben teljesen átépítették, új formájú toronnyal látták el. A berendezést teljesen kicserélték. Ez az építkezés 26.000 pengőbe került az egyháznak. A teljesen felépült templomot az 1929-ik év adventjének második vasárnapján ünnepélyesen felszentelték.

Az alapkőbe a következő szövegű okmányt helyezték el:

„Az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek, a teljes Szentháromság egy igaz örök Istennek nevében. Ámen.

A dabi református keresztyének szent gyülekezetének ma élő nemzedéke atyafiságos szeretettel köszönti annak az eljövendő időnek akkor élő nemzedékét, amely ezt az írást egykor elolvasni fogja és emlékezet okáért tudomásul adja, mely szerint elhatároztuk, hogy az 1803-ik esztendőben eleink buzgóságából fölépült, de az idők viszontagságai alatt elavult templomunkat megújítjuk, alacsony falait két méterrel magasabbra emeljük, belső mennyezetboltozatát két és fél méterrel följebb visszük, hátulsó félkerek végét szögletesre vesszük, új ablakokkal ellátjuk és új padokkal bebútorozzuk. Ehhez a munkához az 1929-ik év május 22-ik napján hozzá is kezdtünk, amely alkalommal a falbontás során, a hátulról félkörű fal közepén megtaláltuk a templom építéskor a fundamentumba letéttetett alapkövet, benne a teljesen elkorhadt és olvashatatlaná vált írást, azonkívül hét darab, akkor forgalomban volt rézpénzt. Ezeket a mai forgalomban levő két darab réz és három darab nikkel meg egy darab ezüst pengő pénzzel kiegészítve, jelen okmánnyal együtt, ugyanazon alapkőbe, üveghengerbe zártuk és régi helyére visszahelyeztük.

Tudomásul adjuk továbbá, hogy az 1916-ik évben, a nagy háború szükségleteire elvitt harangjaink helyébe három darab új harangot öntettünk (ezek közül a középsőt Láng György és neje, Gyenes Klára úrasszony adományozták) és azokat ugyanezen év május 15-én fölszentelhattünk és nemes céljuknak átadhattunk.

Végezetre pedig azt is emlékezetre adjuk, hogy az 1563-ban alakult dabi szent eklézsiánk ebben az 1929-ik évben is fennállott, a dunamelléki egyházkerületnek solti egyházmegyéjéhez tartozott és összesen 750 ref. lelket számlált anyaegyház volt.

Dab községünk pedig ugyanezen időben a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéhez tartozó ráckevei járásnak nagyközsége volt, és a tiszta magyar nyelvű lakossága 1000 lelket számlált.

Isten kegyelme adjon nekünk segítséget, hogy templomépítő munkánkat, melyet szent reménységgel kezdtünk, boldog valóságba láthassuk. Az a nemzedék pedig, mely ezt az okmányt valamikor olvasni fogja, az a régi Nagymagyarország áldott határai között, szabad és boldog hazának örvendezhessen.

Dab, 1929. május hó 29-én

Kiséri Nagy László s. k.

ref. kántor

Bethlendi János s. k.

közs. tanító

Gyenes Sándor s. k.

Kovács Sándor s. k.

F. Kovács István s. k.

Kerecsényi Zoltán s.k.

dabi ref. lelkész

és a solti egyházmegye esperese

Ispán Sándor s. k.

közs. bíró

Vörösmarty Jenő s.k.

közs. jegyző „ Eddig az idézett szöveg.

A Dabi Református Templom ma is otthont ad a Dabi Református Gyülekezet tagjainak. Ebben a gyülekezetben ma is élnek olyan dabi emberek, akiknek szívügye a templom épületének mindenkor megóvása, felújítása, értékeinek megőrzése nem a maguk, hanem Isten dicsőségére és a hívő közösség örömeire. 1929 óta a templomban több felújítási munkát valósult meg, mint például (időrendi sorrendet és a teljesség igényét figyelmen kívül hagyva) az ablakok cseréje, a padosorok (egyéb fabútorzatok) átlakkozása, a bejárati ajtó teljes felújítása, többször a falak festése. Beépítésre került a gázkazánnal működtetett, csőrendszerű padosorfűtés. A bejáratnál, a bal és jobboldali padosorok között valamint az oltár körül járólapos burkolatot fektettek le. És végül, de nem utolsó sorban említésre méltó a kupola lemezeinek javítása, és teljes átfestése. Figyelembe véve a gyülekezet lélekszámát, ezek a munkálatok erős anyagi terhet jelentettek annak költségvetésére, de Isten kegyelméből és az adakozók jószándékát megáldva, megvalósulhattak.

Elsősorban Isten dicsőségét szolgálja ez az épület, de vitathatatlanul őrzi Dab község történetét is, képviseli egy valaha létezett nagyközség tiszteletre méltó emlékét, mely Dömsöddel való összeolvadása után is, mai napig őrzi, vigyázza, hirdeti a dabiak Isten iránti, egymás iránti szeretetét, hűségét.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Mi sem érzékelteti jobban indokainkat az értéktárba történő felvétel mellett, mint a fent idézett szövegben megismert „időkapszula” múltból a jelenbe átkiáltó, átívelő üzenete. Őseink, elődeink hagytak ránk, mai dabiakra egy felelősségteljes, szeretettel teljes feladatot. „Szent reménységgel” kezdték ők a templomépítési munkájukat, nekünk, az utódoknak nemcsak építészeti, helytörténeti vagy nemzeti szempontból fontos értéket teremtve, hanem annál sokkal többet, az összetartozás, a közösség, a szeretet erejének szent értékét örökül hagyva. Ennek évszázadok óta volt jelképe, kifejezője a templom épülete. Legyen így ezután is. Nekünk dabiaknak kötelességünk minden alkalmat, lehetőséget megragadni a templomunk által képviselt évszázados (lelkiekben, hitvallásunkat tekintve évezredes) értékeinket megóvni, őrízni, hűséggel szeretni.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

DAB KÖZSÉG TÖRTÉNETE, összeállította: K. NAGY LÁSZLÓ KÖZS. TANÍTÓ
(A DABI REFORMÁTUS TEMPLOM 200 ÉVES ÉVFORDULÓJÁNAK ÜNNEPÉLYÉRE)
(Eredeti kiadó: SCHWARCZ LIPÓT könyvnyomdája és könyvkötészete
Kunszentmiklós 1935)

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

A dokumentáció összesen 9 db fotót tartalmaz (készítőjük: Balogné Ács Klára)

1/ A templom belseje a padosorokkal és szemben az úrasztalával, mögötte a szószékkal

2/ A DABI REFORMÁTUS EGYHÁZ 400 éves fennállásának emlékére készült emléktábla (mellette a SZERETET HIMNUSZA és a TÍZ PARANCSOLAT)

3/ Közelebbi kép az úrasztaláról és a szószékől (balról, jobbról a presbiterek padsorai)

4/ Az orgona (szemben a szószékkal, a bejárat felett helyezkedik el a karzaton)

5/ Közeli kép az úrasztaláról (rajta az évtizedek óta őrzött terítő valaha élt dabi refromátus gyülekezeti tag kézimunkája)

6/ A templom déli falán az első világháborúban elhunyt 28 dabi hős nevét őrző fekete márvány emléktábla (ez egyúttal a templom udvara is, mely évek óta színhelye a trianoni békediktátum évfordulóinak alkalmából rendezett szomorú megemlékezéseknek)

7/ A templom tornya és bejárata előnézetből (utcafront)

8/ Torony az órával valamint a templomkert bejárata (déli front)

9/ A kupola és rajta a csillag közeli fotója

